

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sponsalia Et Matrimonium

Schmalzgrueber, Franz

Ingolstadii, 1726

§. I. De Interdicto, seu Vetito Ecclesiæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75229](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75229)

test, illum inducere ad ingrediendam Religionem, & servandam perpetuam continentiam, ut constat ex *c. fraternitatis 6. pr. h. tit.* Alex. de Nevo *ibid. n. 8.* Canif. *n.*

2. Pirhing *hic n. 24.* quia Matrimonij vinculum, si quod fortè subest, eo ipso dissolvitur, & sic nullum periculum imminet alteri conjugum, si aliud Matrimonium ineat.

TITULUS XVI.

De Matrimonio contracto contra Interdictum Ecclesie.

Explicavimus hæcenus Impedimenta Matrimonij dirimentia, & aliqua etiam Impedientia. Superfunt ex ultimis istis tria, quæ hoc Titulo examinanda restant,

videlicet Interdictum Ecclesie, Tempus Feriatum, & Crimen. Subjunguntur aliqua de Dispensatione Impedimentorum.

§. I.

De Interdicto, seu Venio Ecclesie.

S U M M A R I U M.

1. Quot modis dicatur Matrimonium contrahi contra Interdictum Ecclesie?
2. Quibus ex causis interdicti illud possit?
3. A quo Superiore?
4. 5. 6. An etiam à Parocho?
7. Sub qua culpa obliget hæc prohibitio?
8. An validum sit Matrimonium, contractum contra prohibitionem?
9. 10. 11. Maxime Summi Pontificis?
12. 13. 14. 15. Aut alterius Superioris, dum

lis, vel appellatio super Matrimonio prius contracto pendet?

16. 17. &c. An Interdicti Ecclesie nomine hic etiam veniat Interdictum Ecclesiasticum, quatenus illud Censura est?
21. An valeat Matrimonium, ab Excommunicato, vel cum Excommunicato contractum?
22. &c. Quomodo peccet Excommunicatus contrahens Matrimonium, vel cum eo contrahens?

QUÆRITUR 1. Quot modis dicatur Matrimonium contrahi contra Interdictum Ecclesie? *R.* Duobus modis. 1. *Generaliter*: & hoc sensu contra Interdictum Ecclesie Matrimonium celebratum dicitur omne illud, quod celebratum est contra præscriptum Sanctionum Ecclesiasticarum, & vel maximè, si hoc fiat cum Impedimento Dirimente. 2. *In specie*. & tum contra Interdictum Ecclesie contrahi Matrimonium dicitur, quod initur à personis, quibus ejusdem contractus à Legitimo Superiore ex justa aliqua causa est interdictus. *Wagnerck ad Rubr. h. tit. not. 1.* *Engl. hic §. 1. n.* 3. *Pirhing n. 1.* *König n. 2.* *Wiestner n. 2.* In hoc secundo sensu acceptum Interdictum constituit speciale Impedimentum, non Dirimens, sed impediens Matrimonium: & definitur, quòd sit *specialis prohibitio, quæ Matrimonium auctoritate Ecclesiastica quibusdam personis ex causa legitima redditur illicitum.* *Magnif. P. Schmier p. 3. de Matr. c. 1. n. 76.*

Dubium esse potest, quænam sint causæ, ob quas à Superiore interdicti Matrimonium possit? *R.* Sunt tres præcipuè. 1. Si alter eorum, qui Matrimonium volunt contrahere, ligetur Sponsalibus, cum alia prius initis; nam hæc sine gravi causa violari non possunt. 2. Si non vana sit suspicio latentis Impedimenti, conjugium inter ipsos impediens, vel etiam dirimentis,

3. Si ex futura talium personarum conjunctione timeantur graves rixæ, inimicitie, scandala, aliæve incommoda *c. fin. §. cum autem de clandest. despons. c. littere 1. & c. seq. h. tit.*

QUÆRITUR 2. Quis Superior ex hujusmodi causis interdiceret Matrimonium possit? *Certum est 1.* Quòd hoc possit Papa; quia hic est supremus omnium per totum Orbem Christianorum Pastor, & Judex. *Certum est 2.* Idem posse Episcopum respectu suæ Diocesis, & quemvis alium Prælatum Ecclesiasticum, si is in certi territorij Clerum, & populum Jurisdictionem quasi Episcopalem obtineat. *Certum est 3.* Eandem potestatem competere Capitulo Sede vacante, & istius, aut etiam Episcopi Vicario in Spiritualibus Generali.

Dubium est, an Matrimonium interdiceret Sponsis possit proprius ipsorum Parochus? *Quidam cum Goffred. in Rubr. h. tit. n. 1.* & *Angel. V. Matrimonium 3. Imped. 1. n. un.* id soli Judici Ecclesiastico tribuunt, cujus est de causis Matrimonialibus cognoscere. *Rationem dant;* quia tale Interdictum fieri non potest sine causæ cognitione, atqui cognitio causarum Matrimonialium non ad Parochos, aut ipsos etiam Decanos, & Archidiaconos spectat, sed ad solum Judicem Ecclesiasticum *c. ex litteris 1. de Consang. & Affinit. junct. Gloss. V. potestatem, & Trid. sess. 24. c. 20. y. ad hæc. de reform.* *Sed*

Sed omnino dicendum est, quòd etiam Parochus ex causis relatis n. 2. præsertim si Matrimonio opponatur Impedimentum, contractum illius impedire, & extrajudicialiter interdicare possit, ac debeat ex officio, donec causa discutiatur, & decidatur à Judice Ordinario. Ita Hofst. in c. fin. v. interdicatur de cland. despons. Joan. Andr. ibid. n. 6. Alex. de Nevo n. 16. Sylv. v. Matrimonium 7. q. 1. dist. 2. Armill. v. eod. n. 54. Navar. Man. c. 22. n. 68. Philiac. de Offic. Sacerd. tom. 1. p. 2. l. 2. c. 4. Sanch. l. 3. de Matr. D. 15. n. 3. & l. 7. D. 6. n. 6. Laym. l. 5. tr. 10. p. 4. c. 15. n. 1. Palao tr. 28. D. 4. p. 2. §. 1. n. 1. Gonzal. in c. fin. h. tit. n. 2. Barbof. ad Rubr. tit. eod. n. 2. §. 4. Wagnereck ad cit. Rubr. not. 2. Bosco de matr. D. 12. sect. 2. concl. 3. n. 114. Illung tr. 6. D. 9. n. 59. Wex Ariad. p. 5. tr. 2. §. 4. n. 5. Honor. hic n. 1. Pirhing n. 1. fn. König n. 2. Schamlog. n. 2. Wiestner n. 4. Reiffenstuel n. 4. Magnif. P. Schmier p. 3. de matr. c. 1. n. 78. & colligitur ex c. fin. cit. §. cum autem, ibi, Contractus interdicatur, ubi agitur de Parocho; & clarius §. fin. ibi, Sanè si Parochialis sacerdos tales conjunctiones (personarum Impedimento laborantium) prohibere contempserit &c.

Dixi, Extrajudicialiter; nam tale Interdictum cause cognitionem Judicalem non exigit. Et hinc patet ad Rationem dubitandi; nam Interdictum, si judicialiter, & per modum sententiæ fiat, causa cognitionem Judicalem exigit, non tamen, si fiat extrajudicialiter; igitur etsi Parochus non possit de causa matrimoniali cognoscere, interdicare tamen Matrimonium extrajudicialiter potest; donec de causa cognoscat Episcopus, vel ille ad quem cognitio harum causarum de Jure pertinet.

Querunt 3. Quomodo obliget, & quem effectum habeat Interdictum, seu prohibitio ab Ecclesiastico facta, ne Matrimonium inear? Convenit inter DD. 1. talem prohibitionem obligare sub mortali. Ita Sylv. v. Matrimonium 7. q. 1. dist. 3. Sanch. l. 7. de matr. D. 17. n. 1. Barbof. in c. 2. b. tit. n. 4. Pirhing hic n. 7. Reiffenstuel ibidem n. 5. cum communi aliorum arg. c. fin. h. tit. ubi etiam excommunicari jubetur, qui stante prohibitione, ob suspicionem consanguinitatis factâ, Matrimonium contrahit. Ratio patet; quia est præceptum Ecclesie in re gravi. Excipit Sanch. l. cit. quando fit ex causa levi ad tempus, vel quando Sponsis certò constat, Impedimentum, aut aliam causam, quæ timetur, & ob quam factum est Interdictum, non subsistere; tunc enim solum obligaret sub veniali.

Concordant 2. regulariter saltem subsistere Matrimonium, celebratum contra interdictum Episcopi, vel alterius Prælati Papæ inferioris, Abb. in c. 2. b. tit. n. 3. Sanch. R. P. Schmalzgrueber L. IV.

l. 7. de matr. D. 2. n. 2. & hoc teste omnes. Colligitur ex c. litteræ 1. & c. seq. b. tit. ubi sustinetur Matrimonium sic contractum, & conjuges ab eo recedere non permittuntur. Ratio est, quia cum hujusmodi Prælati non habeant potestatem statuendi Impedimenta nuptialia dirimentia Matrimonium, ipsorum prohibitio istius valori obflare non potest. Ne tamen præceptum, Matrimonij contractum justa de causa prohibens, contemptibile ex poenæ immunitate fiat, conjuges, contra Interdictum Matrimonium contrahentes, separandi ad tempus sunt, impositâ de tanto excessu poenitentia condigna, ut statuitur c. litteræ cit. Tempus hoc separationis arbitrium judicis est, ut cum Hofst. Ant. de Bur. Henr. de Boich. Astenf. notat Sanch. l. cit. Neque obstat, quòd in c. cit. sermo sit de separatione per mensem; nam ut idem Sanch. cum alijs explicat, Mensis ibi ponitur exempli gratiâ, & non ad arctandam Judicis facultatem. Imò potest Judex loco separationis decernere poenam aliam: quod maxime faciendum, si periculum incontinentiæ sublit, Sanch. l. cit.

Dubium est, an etiam validum sit Matrimonium, contractum contra Interdictum Summi Pontificis? Rationem dubitandi facit 1. can. videtur 1. caus. 35. q. 6. ubi Coelestinus Papa, Quod contra interdictum, inquit, & ordinem Ecclesie factum est, ratum non haberi, tam Divinæ, quam humanæ Legis proclamatur auctoritas. 2. c. ad diffotvendum 13. de Despons. impub. ubi Innocentius III. Quodsi, ait, contra interdictum nostrum in præjudicium ipsius aliquid fuerit attentatum, id irritum esse decernimus, & viribus omnino cavere. 3. l. non dubium 5. C. de LL. ubi nullum pactum, nulla conventio, nullus contractus dicitur inter eos subsecutus, qui contrahunt, Lege contrahere prohibente; sed Interdictum vim habet Legis prohibentis.

Hæc Argumenta in diversas Sententias inclinârunt DD. quorum sex omnino enumerat Sanch. l. 7. de Matr. D. 2. à n. 3. Optimè sentiunt, qui cum Pont. l. 6. de Matr. c. 7. n. 5. Palao tr. 28. D. 4. p. 2. §. 1. n. 2. Gonzal. in c. fin. h. tit. n. 2. Zoef. hic n. 1. & 2. Wiestner n. 5. Reiffenstuel n. 9. Magnif. P. Schmier p. 3. de Matr. c. 1. n. 83. & seqq. distinguunt, an hoc Interdictum Papæ sit simplex solum, an verò unitum clausulâ irritante. Si primum, DD. cit. Matrimonia, contra Interdictum hujusmodi celebrata, pro illicitis tantum habent, ex ratione; quia prohibere, & irritare diversæ significationis sunt; igitur ex simplici prohibitione Matrimonij hujus nullitas inferri non debet, cum notissimi Juris Regula sit, quòd multa prohibeantur fieri, quæ si facta fuerint, roboris firmitatem obtinent c. ad Apostolicam 16. de Regular.

Si secundum, iidem DD. contractus matrimoniales, contra Interdictum hujusmodi

Yy

modi

modi initos, tanquam invalidos rejiciunt: & de hoc procedunt textus *n. 9.* allati. Parum autem refert, an Interdictum hoc à Papa latum sit Constitutione generali, an verò præcepto personali, ut bene contra *Gofredum* advertit *P. Wiestner hic n. 6.* quia Interdictum, latum Constitutione generali, ab Interdicto posito per præceptum personale solum differt extensione, non autem vi obligandi, aut irritandi. Item parum interest, an hujusmodi Interdictum munitum sit clausulâ speciali, an solum generali, modò utraque sit actum irritans; nam etiam Matrimonium, contra prohibitionem solum clausulâ generali munitam contractum irritum est, quippe cum aliàs non appareret, quid per illam irritum redderetur.

Porro *n. 8.* consultò addidi *Regulariter saltem*; nam magis controvertitur, & consequenter ulterius.

12. Queritur *4.* An valeat Matrimonium, ininitum contra prohibitionem Ecclesiæ, quâ Apostolica, vel alia Ecclesiastica Autoritate interdictum est Sponsis, ne dum lis, vel appellatio pendet super Sponsalibus inter se contractis, & carnali copulâ consummatis, aliud contrahant Matrimonium in præjudicium priorum Sponsalium? *Certum est*, ante Trid. hujusmodi Matrimonium habitum fuisse pro invalido; nam eo tempore Sponsalia de futuro, subsecutâ inter Sponsos carnali copulâ, transibant in Matrimonium, quòd id factum præsumeretur animo conjugali, prout habetur *c. veniens 15. c. is, qui fidem 30. de sponsal. c. de illis 3. & c. per tuas 5. de condit. apposit. conf. oriebatur ex ijs Sponsalibus Impedimentum Ligaminis, cum quo contractum Matrimonium aliud est Jure naturali irritum.*

Dubium est, quid de valore hujus Matrimonij sentiendum sit nunc post *Tridentinum*, quo Matrimonia hujusmodi præsumpta sublata sunt? Etiam hoc Jure pro invalido habendum, contendunt nonnulli, quos citat, & sequitur *Clericatus de sacr. Matr. decis. 36. n. 21.* *Fundantur 1.* textu *c. accepisti 2. de spons. duor.* ubi *Brocardus*, *Accepisti*, inquit, *illam in uxorem tibi, quam alter sibi desponsatam habuerat, dimitte illam; quia nunquam potest tibi fieri legitima.* *2. c. tua fraternitas 4. eod.* ubi *Alexander III. de his, qui coram Episcopo super desponsatione facta per consensum mutuum de præsentis controversiam movent*, præcipit Archiepiscopo *Genuesi*, ut *eis in Ecclesia publicè interdicit, ne ante decisionem cause aliud contrahant Matrimonium*: & additur, *si contra interdictum Ecclesiæ publicè factum venire præsumserint*, ipsum Archiepiscopum *Matrimonium tam presumptuosè contractum posse irritare.* *3.* Ratione deducta ex *c. tua cit.* nam ut inde colligitur, & tradit *Gloss. ibid. V. poteris*, *Abb. n. 4.* *Henric. de Boich. in c. fin. eod.* cum alijs, irritum nullumque est Matrimonium, quod

ininitum est contra Interdictum, à Prælato Ordinario publicè factum, si Interdicti, seu prohibitionis causa non merè temporanea, sed perpetua sit; atqui causa Sponsalium de futuro, quibus accessit defloratio Sponsæ, est causa perpetua; quia probrum Sponsæ, ex ea ortum, & illegimitas prolis, ex ea susceptæ, semper durat, nisi tollatur per superveniens Matrimonium; ergo Matrimonium, quod insuper habito Interdicto Ecclesiæ, contractum est cum alia, irritum, & nullum erit. *4.* Delicta suos debent tenere auctores, neque decet, ut vel delinquens ex delicto suo sentiat commodum, aut innocens ex eo patiatur detrimentum; hoc autem fieret in casu præsentis; nam si tale Matrimonium subsisteret, Sponsa deflorata perpetuum pateretur damnum, ac præjudicium, Sponsus verò prohibitionis contemptor ex contracto sic Matrimonio perpetuum reportaret commodum.

Sed dicendum, etiam hoc casu, quòd prohibetur, ne, dum lis, vel appellatio super Sponsalibus priùs initis pendet, Matrimonium contrahatur cum alia, istud, si nullo alio Impedimento obstante, contra hujusmodi prohibitionem ineatur, validum esse. Ita *Covar. p. 2. de Sponsal. c. 6. pr. n. 6.* *Lancellot. de Attemptat. p. 2. c. 20. limi. 18. n. 1.* *Barbos in c. 13. de despons. impub. n. 3. § 5.* *Fagn. in c. litteræ 1. b. tit. n. 1.* *Vivian. in c. ex litteris 2. pr. Wagnereck ibid. not. 1.* *Engl. tit. de Sponsal. §. 3. n. 4.* *Canif. hic n. 2.* *Wiestner ibid. n. 15.* *Magnif. P. Schmier p. 3. de Matr. c. 1. n. 91. § seqq.* & colligitur ex *c. litteræ*, & *c. ex litteris cit.* in quibus Matrimonium, etiam durante controversia super Sponsalibus, antehac celebratis, ininitum deciditur esse validum. *Ratio est*, quia vel Interdictum in tali Hypothesi provenit à Summo Pontifice, vel ab Episcopo, aut alio Prælato Papâ inferiore. *Si prius*, constat ex dictis *ad quest. præc.* illud vim irritandi non continere, nisi adjunctam habeat clausulam irritantem. *Si posterius*, cum ex dictis *n. 8.* pateat, quòd impedimentum dirimens statui à Prælato Papâ inferiore nequeat, integer hoc casu valor Matrimonij, contra hujusmodi prohibitionem contracti, erit.

Neque aliud probant Argumenta *n. 13.* allata. *Ad 1.* textus *c. accepisti cit.* loquitur de casu, quo prima Sponsalia, super quibus lis pendebat, non erant de futuro, sed de præsentis, adeoque verum Matrimonium. *Ad 2.* dum *c. tua fraternitas cit.* statuitur, ut secundum Matrimonium, quod lite super Matrimonio priùs inito pendente contractum fuit, ab Archiepiscopo irritetur, ibi, ut *Gloss. V. poteris* explicat, Pontifex aliud non voluit, quam ut eo copulati separentur à cohabitatione tamdiu, donec cognoscatur de valore Matrimonij prioris; conf. eo textu principaliter declaratur non

non tam efficacia prohibitionis Ecclesiasticæ, quam vis Impedimenti ligaminis, orti ex Matrimonio priori litigiofo. Ad 3. causæ perpetuæ nomine intelligendum est Impedimentum dirimens, causæ temporalis autem impediens: quod confirmatur etiam ex eo, quia Glossa *l. cit.* dicit, quòd probato Impedimento, conjuges separari debeant ex toto; non probato, permittendum, ut remaneant simul; igitur non ob prohibitionem, sed ob impedimentum, propter quod prohibitum est ejusmodi Matrimonium, illud erit irritum: non est autem irritum, nisi ob Impedimentum dirimens; ergo &c. Ad 4. imprimis idem damnnum sponsæ, & proli infertur etiam casu, quo Sponsus Matrimonium cum alia iniit ante interdictum Ecclesiæ, neque tamen illius contractus propterea irritus est. Deinde damnum illud, atque injuria alio modo reparari potest, & ad hoc tenetur, compelliq; à Judice Ecclesiastico deflorans potest: quòd verò ex delicto suo commodum referat, est præcisè per accidens, & non ratione delicti, sed Ligaminis, quòd inducitur per Matrimonium validum, & solvit Sponsalia præcedentia.

16 Quaritur 5. An Interdicti Ecclesiæ nomine veniat hic etiam interdictum Ecclesiasticum, quatenus illud Censura est? Ita quidem putarunt aliqui cum Ugolino, de interdicti, tabul. 5. c. 7. §. 3. n. 1. & c. 10. §. 1. n. 1. qui propterea etiam docuerunt, Matrimonium saltem licitè non celebrari tempore Interdicti Ecclesiastici. Ducuntur 1. quia Interdicti Ecclesiastici tempore prohibita est administratio Sacramentorum, præter excepta, scilicet Baptismum, Poenitentiam, & Eucharistiam per modum Viatici; atqui etiam Matrimonium est Sacramentum, neque reperitur exceptum; ergo &c. 2. Causæ, ob quas prædicta tria Sacramenta tempore Interdicti Ecclesiastici administrari possunt, juxta c. fin. de sent. excomm. in 6. sunt, ne ex talium Sacramentorum negatione excrescat indevotio populi, pullulent hereses, pericula animarum insurgant, ac Ecclesijs sine culpa earum debita obsequia subtrahantur. Atqui rationes istæ in Matrimonio cessant. 3. Parochus, cum hodie absque ejus præsentia consistere Matrimonium nequeat, est quodammodo ejus minister; atqui Parocho tempore Interdicti prohibitum est administrare quevis Sacramenta, exceptis tribus supra dictis; ergo &c.

17 Sed tenenda est negativa Sententia cum Innoc. in c. non est 11. in fin. de sponsal. Joan. Andr. ibid. n. 5. Abb. n. 8. Alex. de Nevo n. 21. & seq. Sylv. V. Interdictum. 5. §. 7. n. 9. except. 5. Armill. V. eod. n. 53. Navar. Man. c. 27. n. 179. Covar. in c. alma p. 2. §. 2. n. 7. Henriq. l. 11. de Matr. c. 16. n. 2. comment. lit. s. & l. 12. c. 2. n. 1. comment. lit. E. & l. 13. de Excomm. c. 45. n. 3. Sanch. l. R. P. Schmalgrueber L. IV.

7. de Matr. D. 3. n. 2. Conink D. 30. n. 23. Laym. l. 1. tr. 5. p. 4. c. 2. n. 1. 7. de Matrimonio, Palao tr. 28. D. 4. p. 2. §. 1. n. 6. Bosco de Matr. D. 12. sect. 2. concl. 2. à n. 76. Wiestner hic n. 21. Magnif. P. Schmier p. 3. de Matr. c. 1. n. 94. juxta quos tam Sponsalia, quam Matrimonium tempore Interdicti Ecclesiastici validè, & licitè celebratur. Sumitur ex c. Capellanus 4. de Ferijs, ubi habetur, eam esse Romanæ Ecclesiæ consuetudinem, ut quocumque tempore Matrimonium contrahatur. Ratio est, quia tempore Interdicti venita sunt solum illa Sacramenta, quæ purè sunt talia, atque à Ministris Ecclesiasticis administrantur; atqui Matrimonium habet sibi admixtam naturam Contractus, & pro ministris agnoscit ipsos contrahentes; igitur sicut cæteri contractus tempore Interdicti licitè celebrantur, sic etiam Matrimonium,

Proceditque hoc 1. etiam de speciali-¹⁸ ter, & personaliter interdictis; possunt enim & isti licitè contrahere Matrimonium, si contumaciam deposuerint, ut cum Innoc. Anchar. Rosell. Sylv. Navar. Henriq. & alijs à se cit. advertit Sanch. D. 8. cit. n. 5. Secus, si in contumacia sua peristant; nam isti licitè contrahere Matrimonium nequeunt, non quidem ratione Interdicti, & Censuræ, sed quia per contumaciam suam obicem ponunt gratiæ recipiendæ per Sacramentum. Procedit 2. ut celebrari Matrimonium, & administrari tria Sacramenta supra dicta possint etiam in Ecclesia specialiter Interdicto supposita; quia nulla reperitur prohibitio, quippe cum à quovis Interdicto Sacramenta ista exempta sint. Sanch. n. 6. ubi addit, decere, ea, alibi celebrari, si commode fieri possit. Procedit 3. & à fortiori de Denuntiationibus, præmittendis Matrimoniali contractui; nam istæ tempore Interdicti, & in loco Interdicto, saltem in Concionibus licitè fieri possunt: In Missa si fiant, peccatur quidem Missam celebrando extra tempora Jure permittenda, non tamen faciendo Denuntiationes; quia hæc, cum non sint Officium Divinum, minime opponuntur Interdicto. Sanch. n. 7.

Idipsum nonnulli cum Rosella, Angelo, Gaëta apud Sanch. n. 9. dicunt de Benedictionibus, ajuntque Benedictiones nuptiales licitè fieri tempore Interdicti, & in loco interdicto posse; quia sunt accessoria Matrimonio: cons. hoc permisso, etiam ipsæ permittæ censentur, sicut permittis tempore Interdicti Baptismo, & Confirmatione, etiam permittæ censetur confessio Chrismatis. Sed longè verius est, nuptias, tempore Interdicti contractas, illo tempore benedici non posse, nisi contrahentes habeant privilegium assistendi Divinis. Sanch. n. 11. Conink n. 23. Palao n. 27. Wiestner n. 23. Ratio est, quia licet hujusmodi benedictiones sint accessoria Matrimonio, cum tamen fiant à Sacerdote, & tempore

Sacrificij Missæ, adhibitis quibusdam Orationibus, sub Officio Divino continentur, & cons. simul cum illo tempore Interdicti Ecclesiastici prohibentur. Ad id, quod additur de Confectione Chrismatis, negatur paritas; nam Chrisma in Confirmatione est de essentia, in Baptismo de necessaria ejus decencia, solùmque potest in Feria V. Hebdomadæ sanctæ confici, & quo annis renovari debet: unde si tunc ratione Interdicti non conficeretur, Confirmationis Sacramentum non posset validè, & Baptismus non posset decenter administrari; hæ rationes autem in Benedictionibus nuptialibus locum non habent.

20 Ad Argumenta n. 16. allata patet ex dictis. Ad 1. Matrimonium non excipitur, quia supponitur, aliunde, & præsertim ex praxi, & usu Ecclesiæ manifestum esse, quòd Matrimonij contractus nunquam intelligatur prohibitus. Ad 2. eæ rationes traduntur respectu Sacramentorum, quæ sunt merè Spiritualia: tale non est Matrimonium; quia etiam est contractus, qui tempore Interdicti non prohibentur: imò ratio Sacramenti in Matrimonio tantùm accessoria est contractui; & cons. seclusa speciali prohibitione, istius permissionem sequitur juxta Reg. accessorium 42. in 6. Ad 3. Ministri in Sacramento Matrimonij sunt ipsi contrahentes; Parochus verò solùm est testis.

21 Quæritur 6. An valeat Matrimonium, quod contrahitur ab Excommunicato, vel cum Excommunicato? Negavit, esse validum Martinus de Magistris relatus à Cajet. 2. 2. q. 154. art. 2. dub. 3. saltem si contrahens sit Excommunicatus vitandus, ex ratione, quia ita Censurato interdicta est mutua communicatio cum cæteris fidelibus, & vicissim istis cum illo; atqui contrahentes Matrimonium vel maximè communicant se cum invicem; ergo &c.

Sed dicendum, est absolute Ecclesia potuerit Matrimonium sic contractum irritare, defacto tamen illud non esse irritum. Ita S. Thom. in 4. dist. 39. q. un. art. 1. ad 5. Palud. ibid. dist. 26. q. 2. art. 2. concl. 1. n. 8. Cajet. l. cit. art. 7. dub. 3. Joan. Andr. in c. significasti 6. de eo, qui duxit Sc. n. 3. Abb. ibid. n. 3. Anchar. n. 3. Alex. de Nevo n. 3. Sylv. V. Excommunicatio 3. pr. Armill. V. eod. n. 9. sim. & V. matrimonium n. 67. Covar. p. 2. de Sponsal. c. 6. pr. n. 3. Gaëta in can. ad limina 30. q. 1. §. 4. n. 13. Henric. l. 13. de Excomm. c. 10. n. 1. Sanch. l. 7. de matr. D. 9. n. 2. Gutier. de matr. c. 83. n. 4. Pont. l. 6. c. 10. n. 2. Wiestner hic n. 24. Magnif. P. Schmier p. 3. de matr. c. 1. n. 97. Colligitur ex c. significasti cit. ubi Matrimonium initum ab Excommunicato disertè legitimum judicatur, modò inter eum, & Sponsam non intercesserit Impedimentum dirimens criminis ob machinationem nec is uxoris defunctæ,

vel adulterium cum spe, aut promissione Matrimonij commissum cum nova conjuge. Ratio est, quia eà Censurà ligati non sunt incapaces obligationis ad mutuam cohabitationem, & actus conjugales.

Dubium est, an, & qualiter peccet 22 Excommunicatus, vel is, qui cum ipso contrahit Matrimonium, antequam ille à Censura hac absolvatur? Conveniunt satis DD. 1. ipsum Excommunicatum, si ante absolutionem Matrimonium præsumat contrahere, graviter peccare. Palud. in 4. dist. 26. q. 2. art. 2. concl. 2. n. 9. Tabien. V. Excommunicatio 1. q. 15. n. 17. Navar. Manual. c. 22. n. 81. Sanch. D. 9. cit. n. 3. Gutier. n. 4. §. 5. Pont. n. 2. cit. Vall. Append. b. tit. n. 2. §. 12. Magnif. P. Schmier p. 3. de Matr. c. 1. n. 96. & patet ratio; quia graviter peccatis, qui in Excommunicatione majore administrat, vel recipit Sacramentum; atqui Matrimonium contrahentes sibi mutuò administrant Sacramentum, illudque recipiunt; ergo &c.

Convenit inter eosdem 23, similiter reum esse mortalis culpæ, qui Matrimonium init cum Excommunicatione minori, ante absolutionem ab ea, nam & huic Sacramentorum receptio graviter est prohibita c. fin. §. peccat autem de Cleric. Excomm. vel deposit. Palud. n. 10. Navar. n. 81. Sanch. n. 5. & alij supra. Putatque hoc, & priori casu Sanch. l. cit. duplex esse peccatum mortale, unum, quòd peccato mortali infectus recipiat Sacramentum, alterum, quòd illud recipiat ligatus Censurà, quippe quod culpa mortalis est, quamvis sic Excommunicatus jam esset in gratià.

Conveniunt 24, peccare mortaliter eum, qui scienter contrahit cum Excommunicato vitando; quia participat in Sacramento cum ligato Excommunicatione majore, qui est unus ex casibus, in quibus participatio hæc mortalis est secundum omnes. Sanch. n. 6.

Difficultas est, si quis scienter contrahat cum Excommunicato tolerato? Viguer. l. Infiti. c. 16. §. 7. §. 8. Imped. 1. & Petr. de Ledesm. de Matr. q. 59. art. 1. §. penult. indistinctè, & generaliter docent, contrahentem Matrimonium cum Excommunicato reum esse culpæ mortalis. Rationem dant; quia; cum per Concilium Constantiense nullus sit favor factus Excommunicato tolerato, iste administrans Sacramentum peccat, & huic peccato cooperatur, qui Sacramentum ab ipso recipit: est autem Jure naturali prohibitum cooperari peccato alterius; ergo &c.

Contra Sanch. l. cit. n. 8. Gutier. n. 7. 25 & alij verius existimant, nullam committi culpam ab eo, qui Matrimonium contrahit cum Excommunicato tolerato, ex ratione; quia si peccaret, vel peccaret, quatenus ipse Excommunicatum pravenit, & ab eo petit sibi administrari Sacramentum, vel quatenus

tenus ab Excommunicato prævenitur, & consentit Matrimonio sibi ab Excommunicato oblato. Si primum, communis doctrina est apud Sanch. l. cit. quòd eo casu nec Excommunicatus, ex requisitione fidelium Sacramentum administrans peccet: & sic non Excommunicatus, id petens ab Excommunicato, non cooperatur alterius peccato; conf. cessat ratio, quã adversa Sententia nititur. Si secundum, iterum non peccat cum Excommunicato tolerato contrahens; quia solum utitur malitiã alterius parati, ut suã utilitati consulat; sed hoc non est propriè cooperari peccato alterius; aliàs etiam peccaret, qui nummos, quibus indiget, sub usuris ab Usurario recipit.

26 Ex quo patet Argumentum contrarium: dicendum enim à Concilio Constantiensi

nullum esse factum Excommunicato favorem directè, & ex intentione; factum autem indirectè, & quatenus est necessarium, ut fideles possint tutè, & plenè frui privilegio participandi cum ipso Excommunicato, quod cum plenissimum fit juxta verba Decreti, *Constituimus, ut nemo posthac teneatur abstinere*, etiam ad Sacramenta se extendit, atqui non possent privilegio hoc fideles plenè, & tutè frui, si non etiam Concilium indulgisset Excommunicatis toleratis, ut casu, quo id ab ipsis petitur, licitè administrare Sacramenta possent; quia cooperando peccato alterius & ipsi peccarent, sicque Decretum Concilij non fortiretur finem intentum, qui fuit evitare scandala, & pericula animarum, & subvenire conscientijs timoratorum.

S. II.

De Die, seu Tempore Feriato.

SUMMARIUM.

17. Quid intelligatur nomine temporis feriati?
28. Hoderno Jure quousque se istud extendat?
29. 30. Quã diei horã incipiat?

17 Quæritur 1. Quod tempus hic intelligatur nomine *Temporis feriati*? 28. Intelligitur illud tempus, quo Nuptiæ solennes ab Ecclesia prohibentur. Tempora hæc olim sat ampla fuerant; nam Nuptiæ interdicebantur 1. toto illo tempore, quod intercedit inter primam Dominicam Adventus, & Epiphaniam. 2. à Dominica Septuagesimæ usque ad Octavam Paschæ. 3. à feria II. Rogationum usque ad Octavam Pentecostes. 4. Præterea duabus, vel tribus Hebdomadis, Nativitatem S. Joannis Baptistæ antecedentibus, prut habetur *can. non oportet 8. § seqq. caus. 33. q. 4. c. Capellanus 4. v. quia ergo de Ferijs.*

28 Hodierno Jure tempus istud angustioribus terminis conclusum est; nam eo Nuptiæ solum prohibentur ab Adventu usque ad Epiphaniam, & à die Cinerum usque ad Octavam Paschatis inclusivè, prout statuit Trid. *sess. 24. c. 20. Reform. Matr.* Ratio prohibitionis istius fuit; quia hæc sunt sacratori anni tempora, quibus Ecclesia optat, fideles vacare liberius Orationibus, jejunijs, vigilijs, & cæteris poenitentiae operibus: cum ergo ab his abstrahant Nuptiæ, meritò his temporibus fuerunt interdicitæ.

29 Quæritur 2. à qua diei horã tempus feriatum, & prohibitio solennium Nuptiarum incipiat? 28. De secundo tempore feriato à die Cinerum ad Octavam Paschæ sa-

31. An prohibeantur eo tempore Benedictiones Nuptiales?
32. &c. An Contractus ipse Matrimonij?
36. 37. 38. An traductio Sponse in domum Sponsi?
39. 40. 41. An Matrimonij consummatio?

tis conveniunt DD. illud inchoari die Cinerum à media nocte, seu finitã ultimã horã feriæ 3. Saturnalium, quæ apud nos Germanos est horã 12. noctis intercedens inter feriam 3. & diem Cinerum: patetque hoc ex praxi Germaniæ nostræ, ubi Nuptialibus solennitatibus usque ad illam horam liberrimè indulgetur, teste Gobat *Experient. tr. 9. n. 74. Wiestner hic n. 35.*

In altero tempore aliqua est controversia; nam Sanch. l. 7. de Matr. D. 7. n. 2. putat, seclusa consuetudine, de Jure tempus illud incipere à primis Vesperis Dominicæ primæ Adventus; nam etiam ab illis incipit Officium illius Dominicæ. Pontius contra l. 6. de Matr. c. 8. n. 5. illud existimat inchoari primùm à media nocte, sicut in die Cinerum: & dat rationem; quia Tridentini Decretum, & Jura antiquiora, quibus nuptiæ ab Adventu prohibentur, interpretationem accipiunt à Concilio *Ravennaten. XI.* celebrato sub *Clem. V.* ubi dicitur prohibitio illa inchoari à prima Dominica Adventus, hanc autem certum est primùm inchoari à media nocte. Ex quo sequitur, spectato Jure, licitum esse fidelibus celebrare Nuptias toto Sabbato antecedente Dominicam istam: quod fortassis alia de causa non omittitur, nisi in venerationem diei Sabbatinæ, & quia Ecclesia illa die carnibus vesci prohibet.

Quæritur 3. Quid prohibeatur tempore feriato, an solæ Benedictiones nuptiales,